

Sygn. akt I C 37/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: SSR Tadeusz Kotuk
Protokolant: Jolanta Migot

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 października 2017 r. w G. sprawy z powództwa A. J. przeciwko Skarbowi Państwa – K. (...)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – K. (...) na rzecz powoda A. J. kwotę 6162,30 zł (sześć tysięcy sto sześćdziesiąt dwa złote trzydzieści groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 2 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od powoda A. J. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – K. (...) kwotę 1.556,64 zł (jeden tysiąc pięćset pięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni z roszczenia zasądzonego w punkcie I. niniejszego wyroku kwotę 601,71 zł (sześćset jeden złotych siedemdziesiąt jeden groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

V. nakazuje ściągnąć od pozwanego Skarbu Państwa – K. (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 190,01 zł (sto dziewięćdziesiąt złotych jeden grosz) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 37/17

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

Pomiędzy K. (...) a przedsiębiorcą A. J. w dniu 21 kwietnia 2016 r. doszło do zawarcia umowy (nr (...)), której przedmiotem był remont ogrodzenia (...) – miejsce G. ul. (...). D. 10. Wynagrodzenie ryczałtowe określono na sumę 410.820 zł (brutto). Umowa miała zostać wykonana w terminie 120 dni kalendarzowych od dnia podpisania. Dopuszczono zmianę terminu w przypadku niemożności dotrzymania z przyczyn niezawinionych przez wykonawcę oraz zmiany technologii robót, pod warunkiem przyczyn obiektywnych.

Dowód: umowa, k. 23-30

W dniu wprowadzenia wykonawcy pracownik pozwanego (J. O. (1)) przedstawił powodowi pomysł zamiany mocowania przeszł obejmami na strzemiona, które są mocniejsze. Powód powiedział, że musi sprawdzić cenę i dostępność materiału. Po około tygodniu powiedział J. O., że jest taka możliwość zamiany i zamówił te strzemiona. J. O. zrozumiał, że powód zgodził się na taki wariant mocowania paneli.

Dowód: zeznania J. O., k. 76

zeznania B. K., k. 75v

Na piśmie powód wystąpił o zmianę terminu wykonania robót pismem z dnia 29 lipca 2016 r. Wnosił o przedłużenie terminu do 31 sierpnia 2016 r. uzasadniając to zmianą sposobu montażu przęseł. W odpowiedzi spotkał się z odmową, przedstawioną i uzasadnioną w piśmie pozwanego z dnia 4 sierpnia 2016 r. Powód zwracał się o to samo także w późniejszym czasie, również bezskutecznie

Dowód: pismo powoda, k. 34

pismo pozwanego, k. 35

pisma, k. 37-39

W dniu 25 sierpnia 2016 r. powód zgłosił gotowość do odbioru robót na dzień 26 sierpnia 2016 r. Roboty zostały uznane za odebrane jako dobre w 2 września 2016 r.

Dowód: protokół odbioru, k. 43

Pismem z dnia 27 września 2016 r. powód zwrócił się do pozwanego o zapłatę dodatkowo 25.922,86 zł tytułem dodatkowych kosztów związanych ze zmianami w technologii montażu ogrodzenia. Pozwany nie dostrzegł podstaw do podwyższenia wynagrodzenia wykonawcy.

Dowód: wezwanie, k. 42

pismo, k. 44

Notą księgową z dnia 8 września 2016 r. pozwany obciążył powoda kwotą 12.324,60 zł tytułem kary umownej za nieterminową realizację przedmiotu umowy, potrącając jednocześnie karę umowną z wynagrodzenia wykonawcy.

Okoliczność bezsporna (nota, k. 32)

Zmiana sposobu montażu przęseł nie stanowi zmiany technologii robót. Ostateczna ilość słupków w porównaniu do wariantu pierwotnego nie uległa żadnej zmianie (458 sztuk). Koszty materiałowe w związku z zastosowaniem przęseł wzrosły o 3.870,10 zł. Ilość paneli (przęseł) zwiększyła się o 13 sztuk (o 2.210 zł).

Dowód: opinia biegłego, k. 130-178

Ocena dowodów i kwalifikacja prawna

Zeznania świadków są wiarygodne, zeznania powoda także, przy czym jego ocena co do zmiany technologii robót jest w tym przypadku jedynie subiektywnym poglądem na istotę sporu, a nie relacją o faktach. W tej zresztą materii sąd uznał, że niezbędna jest opinia biegłego.

Opinię biegłego W. S. (wraz z ustnym uzupełnieniem na rozprawie) Sąd uznał za jasną, pełną i wewnętrznie niesprzeczną. Wynika z niej jednoznacznie, że zmiana sposobu montażu przęseł nie stanowiła zmiany technologicznej, oba warianty mocowań są dopuszczalne i ogólnie niewiele się różnią z punktu widzenia czynności wykonawcy, choć też nie jest tak, że nie różnią się zupełnie. Charakterystyczne jest to, że zmiana sposobu montażu nie wywołała istotnych skutków w zakresie pracochłonności (ilość słupków pozostała **dokładnie** na identycznym poziomie jak przedmiar), ilość przęseł zwiększyła się – w kontekście wolumenu całego kontraktu – minimalnie (zaledwie o 13 sztuk). To trzeba było w niewielkim stopniu przycinać siatkę jest detalem nie mającym żadnego znaczenia (zajmuje to każdorazowo kilka sekund). Ogólnie więc można stwierdzić, że od strony kosztowej wzrost o kwotę 6.000 zł w porównaniu do łącznego wynagrodzenia wykonawcy (ponad 400.000 zł) jest wręcz pomijalny. Wszystko to potwierdza, że zmiana sposobu montażu nie była nie tylko zmianą technologiczną, ale w ogóle nie była czymś istotnie rzutującym na przedmiot i pracochłonność prac.

Z drugiej strony trzeba przyznać, że jakieś – niewielkie (nieistotne, ale rzeczywiste) – zaburzenie planowanego sposobu wykonania robót nastąpiło i to za sprawą zamawiającego. O ile więc sama zmiana nie była technologicznie i kosztowo istotna, to jednak w danej sytuacji nastąpiła, a wyłączną odpowiedzialność za nią ponosi zamawiający. W tej sytuacji niewielkie opóźnienie umówionego terminu oddania prac nie może być bezkrytycznie uznane za całości obciążające wykonawcę. Nie jest tak, że jeżeli wykonawca w niewielkim stopniu spóźni się z oddaniem dzieła z uwagi na przyjętą propozycję zmiany montażu przesłał, to pozwanemu przysługuje bezwarunkowo kara umowna. Byłoby to rażąco niesprawiedliwe, że zamawiający najpierw doprowadza do zaburzenia harmonogramu prac, a później domaga się za to opóźnienie pełnej, przewidzianej umową kary umownej. K. z pełnej przewidzianej umową kary umownej jest w takiej nieodpowiednia, gdyż nie daje się pogodzić z elementarnym poczuciem sprawiedliwości. Uznano więc, że skoro przekroczenie terminu umownego było nieznaczne (15 dni, w stosunku do umownego terminu 120 dni kalendarzowych), umowa została wykonana bez usterek i wad, to z pewnością nie jest tak, że naliczona przez pozwanego kara umowna pozostaje w uchwytnej proporcji z poziomem uszczerbku jakiego doznał pozwany w związku z opóźnieniem. Sąd zmiarkował więc wysokość kary umownej i obniżył ją o połowę. Oczywiście, nie ma ścisłego matematycznego uzasadnienia zmiarkowania kary umownej dokładnie o połowę (przykład tzw. prawa sędziowskiego), lecz w danym przypadku brano przy miarkowaniu wszelkie istotne okoliczności: z jednej strony to, że powód dowiedział się i zaakceptował zmianę montażu na wczesnym etapie prac, z drugiej strony – zachowanie pozwanego, który przyczynił się do przedłużenia robót właśnie swoim wnioskiem o zmianę sposobu montażu.

Alternatywne podstawy żądania pozwu są niezasadne. Nie było w niniejszej sprawie uzasadnionych podstaw do podwyższenia ryczałtowo ustalonego wynagrodzenia wykonawcy. Przepis § 11 ust. 2 pkt 2 umowy nie miał w sprawie zastosowania: skoro do zmiany technologii robót nie doszło, to nie może być także konsekwencji w odniesieniu do poziomu wynagrodzenia wykonawcy. Art. 632 § 2 k.c. nie miał także w sprawie zastosowania, gdyż nie doszło w sprawie do „zmiany stosunków”. Powód mógł się przeciwień w ogóle nie godzić na zmianę sposobu montażu.

Mając powyższe na uwadze w **punkcie I.** sentencji powództwo uwzględniono w odniesieniu do kwoty 6.162,30 zł uznając na mocy art. 484 § 2 k.c., że połowa naliczonej kary umownej była zawyżona, a skoro została ona potrącona (w tym zakresie niezasadnie) z wynagrodzenia wykonawcy, ta suma jest mu należna jako wynagrodzenie na mocy art. 647 k.c. wraz z odsetkami (art. 481 § 1 i § 2 k.c.).

W pozostałym zakresie powództwo oddalono na mocy art. 484 § 2 k.c. a contrario, art. 632 § 2 k.c. a contrario (**punkt II.** sentencji).

Koszty

O kosztach procesu orzeczono jak w **punkcie III.** sentencji na mocy art. 100 k.p.c. (stosunkowe rozdzielenie). Powód wygrał proces w 24%, pozwany – w 76%. Koszty powoda to: 1297 zł (opłata sądowa od pozwu), 3617 zł (opłata za czynności adwokackie, § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, ze zm.), łącznie 4914 zł. 24% z tej sumy to 1179,36 zł. Koszty pozwanego to: 3600 zł (opłata za czynności radcy prawnego, § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, ze zm.). 76% z tej sumy to: 2736 zł. Różnica (1556,64 zł) została zasądzona na korzyść pozwanego.

Nieuiszczone koszty sądowe (791,72 zł) rozłożono na strony zgodnie z proporcją, w jakiej przegrały proces (art. 100 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), w **punkcie IV.** kwotą 601,71 zł obciążono uwzględnioną część roszczenia powoda, w **punkcie V.** pozostałymi kosztami sądowymi (190,01 zł) obciążono pozwanego.